

Muhammad ibn Musa al-Chuwarizmi (ur. ok. 780 w Chiwie - zm. ok. 850 w Bagdadzie)

*Ten perski matematyk z Chiwy
nie używał zera dla zgrywy,
zero to nie nic,
to wcale nie wic,
cyfra z zerami konto żywi.*

(ebs)

Muhammad ibn Musa al-Chuwarizmi (ur. ok. 780 w Chiwie - zm. ok. 850 w Bagdadzie)

Nadworny matematyk i astronom kalifa z Bagdadu Muhammad ibn Musa al-Chuwarizmi napisał w IX wieku kilka ważnych dzieł o indyjskim systemie liczbowym (zwanym potem cyframi arabskimi) i metodach rozwiązywania równań, czym zyskał sobie przydomek "pan tablic". Jego dzieło "O rachowaniu cyframi indyjskimi", napisane około 825, wraz z pracą arabskiego matematyka Al-Kindi, pozwoliło rozprzestrzenić się matematyce indyjskiej oraz cyfrom arabskim w Europie.

Dzięki jego pracom na Bliskim Wschodzie zaczęto stosować pochodzący z Indii dziesiętny system liczenia i pozycyjny system zapisu liczb, które wkrótce dotarły do Europy wypierając cyfry rzymskie. Jego prace pozwoliły też wprowadzić i wyjaśnić pojęcia zera [1] i stosowanie ułamków.

Jako pierwszy ułożył tablice funkcji trygonometrycznych sinus i tangens, wprowadził elementy algebry. Termin algebra pochodzi od tytułu jego dzieła "Kitāb al-jabr wa'l-muqābala" ("Zasady redukcji i przenoszenia"), zaś algorytm od łacińskiej wersji jego nazwiska.

Wiele greckich i arabskich prac matematycznych zostało następnie przetłumaczonych na łacinę, co pozwoliło na dalszy rozwój tych koncepcji w średniowiecznej Europie, jednak zajmowanie się matematyką w średniowiecznej Europie miało inne przyczyny niż dziś. Wierzano, że matematyka dostarcza klucza do zrozumienia porządku Stworzenia, zgodnie z platońskim dialogiem "Timajos" i biblijnym werselem głoszącym, iż Bóg "wszystko urządził według miary i liczby, i wagi".

Historia starożytnej i średniowiecznej matematyki składa się z okresów postępu oddzielonych całymi stuleciami stagnacji. Schemat ten zakończył się dopiero w okresie renesansu. Niebagatelną rolę w rozprzestrzenianiu się cyfr arabskich i arabskiej matematyki mieli kupcy, podróżnicy i żeglarze żydowcy, którzy docierali do najdalszych zakątków Starego Świata. Era nieprzerwanego rozwoju matematyki, rozpoczęta w XVI-wiecznych renesansowych Włoszech, trwa po dziś dzień.

*

Poniżej obejrzyć można moje zdjęcia z 2012 roku z największej księgarni w Zurichu, Orell-Füssli, książki o Islamie, o wkładzie kultury muzułmańskiej w światową kulturę, książki arabskich, perskich autorów itd. itp. są tam obecne i czytane. WIĘCEJ WIEDZY MNIEJ STRACHU to najlepsze hasło w dzisiejszym złożonym świecie!

Dołączam też tytuły przetłumaczonych na polski książek syryjsko-niemieckiego pisarza, chemika z wykształcenia, chrześcijanina z Damaszku piszącego pod pseudonimem Rafik Schami (* 23 czerwca 1946 w Damaszku; رافق شامي ,رافق DMG Rafiq Šāmī), Rafik Schami oznacza "Damaszkowy Przyjaciel" prawdziwe nazwisko autora to Suheil Fādél ,سويل فادل DMG Suheil Fāḍel).

Na koniec zwracam Waszą uwagę na książkę "Platon in Bagdad", jedną z tych na półkach księgarni w Zurichu, niestety nieprzetłumaczoną jeszcze na polski. Jej autor, John Freely, ur. w 1926 roku w Brooklynie, wychowywał się tam i w Irlandii, żyje w Istambule, gdzie wykładał fizykę i historię nauki na uniwersytecie Bosphorus. Jest autorem licznych książek na temat historii Wenecji, Aten, Grecji, Turcji oraz Imperium Osmańskiego oraz przewodników w tych miejscach. Po angielsku książka nosi tytuł "Aladdin's Lamp. How Greek Science Came to Europe Through the Islamic World".